

Норкіна Олена Валеріївна,
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
дошкільної освіти та професійного розвитку
педагогів, КНЗ «Черкаський обласний
інститут післядипломної освіти педагогічних
працівників Черкаської обласної ради»

ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД ДО РОЗВИТКУ ДОШКІЛЬНИКІВ: ПЕРСОНАЛІЗАЦІЯ ЗА ДОПОМОГОЮ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Сучасні технології кардинально змінюють підходи до освіти, зокрема до дошкільної. Персоналізоване навчання, яке адаптує освітній процес до індивідуальних потреб, інтересів і темпів розвитку кожної дитини, стає основою сучасних методик. Використання штучного інтелекту (ШІ) в цьому контексті відкриває нові можливості для педагогів і дозволяє створити більш ефективне та цікаве навчальне середовище.

Персоналізоване навчання в дошкільній освіті – це підхід, спрямований на врахування унікальних особливостей кожної дитини. Це означає, що замість традиційного підходу до навчання педагоги розробляють індивідуальні траєкторії розвитку, враховуючи здібності, інтереси та темп засвоєння матеріалу кожного вихованця. Такий підхід стимулює креативність, розвиток критичного мислення та емоційну стабільність, що особливо важливо в ранньому віці.

Штучний інтелект стає потужним інструментом для реалізації персоналізованого підходу в дошкільній освіті. ШІ може адаптуватись до потреб та темпу навчання здобувача освіти. Він може аналізувати дані про кожного здобувача освіти, враховувати його сильні та слабкі сторони і надавати персоналізовані матеріали для оптимального навчання [1, с. 7].

За допомогою ШІ можна створювати адаптивні навчальні платформи, які аналізують індивідуальний прогрес дитини, її сильні сторони та ті аспекти, що потребують додаткової уваги. Системи, побудовані на нейромережах,

можуть генерувати індивідуальні завдання, інтерактивні ігри та навіть казки, що відповідають інтересам і рівню розвитку кожного вихованця. Таким чином, ШІ допомагає педагогам оптимізувати навчальний процес і забезпечити максимально ефективне використання часу.

Наведемо приклади використання штучного інтелекту у дошкільній освіті, які дозволяють зробити навчання цікавішим, більш індивідуалізованим та сприятливим для розвитку творчих і комунікативних навичок у дітей дошкільного віку.

Генерування казок та історій. Нейромережі можуть створювати індивідуальні казки, адаптовані до інтересів кожної дитини. Наприклад, педагог вводить тему чи персонажа і ШІ генерує унікальний сюжет, який стимулює уяву та розвиток мовлення дитини.

Створення музичного супроводу. Штучний інтелект може аналізувати контекст заняття або історії чи казки й генерувати до них відповідні мелодії та звукові ефекти. Це допомагає створити емоційний настрій, підсилити вплив історії та сприяти розвитку музичних уподобань дітей.

Інтерактивні мовні ігри. За допомогою ШІ створюються ігри, які аналізують вимову дитини, пропонують вправи для покращення артикуляції та правильної вимови слів. Такі ігри використовують аудіо- та візуальні підказки, щоб зробити процес навчання веселим і ефективним. Наприклад, технології розпізнавання мови та перетворення тексту в мовлення полегшують навчання для дітей з порушеннями зору або слуху. Це сприяє створенню інклюзивного навчального середовища [3].

Персоналізовані освітні програми. ШІ аналізує індивідуальні успіхи та потреби кожної дитини і створює адаптивні завдання з відповідною складністю. Такий підхід дозволяє кожному вихованцю працювати у своєму темпі, уникаючи як перевантаження, так і недостачі активної діяльності.

Візуальне розпізнавання об'єктів. Технології ШІ допомагають дітям навчитися розпізнавати форми, кольори та предмети через інтерактивні

завдання. Наприклад, за допомогою планшетів або камер діти можуть вивчати об'єкти в реальному часі та отримувати миттєвий зворотний зв'язок.

Інтерактивні логічні ігри. ІІІ генерує логічні та проблемні завдання, рівень складності яких автоматично адаптується до успішності дитини. Це стимулює розвиток критичного мислення, уміння вирішувати проблеми та приймати рішення.

Генерація мультимедійного контенту. Нейромережі можуть створювати зображення, анімації чи короткі відеоролики, що ілюструють навчальний матеріал. Це робить заняття більш яскравими та зрозумілими, особливо для дітей-візуалів.

Подібні приклади демонструють, як інноваційні технології можуть зробити навчання в закладах дошкільної освіти більш персоналізованим, інтерактивним і захоплюючим для дітей.

Інноваційні рішення на основі ІІІ дозволяють створювати індивідуальні траєкторії навчання, адаптуватися до потреб дітей і забезпечувати безперервний розвиток їхніх знань [2, с. 264].

Нижче наведемо рекомендації для педагогів щодо ефективного використання штучного інтелекту в роботі з дітьми дошкільного віку.

Розвивайте цифрову грамотність – ознайомтеся з основами роботи з ІІІ-інструментами, експериментуйте з різними платформами та додатками.

Інтегруйте ІІІ у щоденну практику – використовуйте генератори текстів, інтерактивні ігри та адаптивні платформи для створення персоналізованих занять, які будуть задовольняти потреби кожної дитини.

Співпрацюйте з розробниками – якщо можливо, залучайте ІТ-спеціалістів для адаптації технологій під потреби вашого закладу.

Дотримуйтеся етичних норм – враховуйте питання конфіденційності даних і безпеки використання ІІІ в роботі з дітьми дошкільного віку.

У підсумку зазначимо, що використання штучного інтелекту у дошкільних закладах відкриває нові горизонти для персоналізованого навчання, дозволяючи кожній дитині розвиватися у власному темпі завдяки

адаптивним і інтерактивним методам. Представлені приклади використання ІІІ та практичні поради для педагогів демонструють, як сучасні технології можуть стимулювати творчість, покращувати сприйняття навчального матеріалу та сприяти розвитку когнітивних і соціальних навичок малюків. Це свідчить про те, що інтеграція інноваційних рішень у навчальний процес є ефективним інструментом для формування майбутніх поколінь, здатних успішно орієнтуватися в цифровому суспільстві.

Список використаних джерел

1. Воронкін О. Технології штучного інтелекту в професійній діяльності педагога. Всеукраїнський вебінар «Медіаграмотність як ключова компетентність у професійній освіті», 01 червня 2023 року, м. Запоріжжя. URL: <https://www.slideshare.net/slideshow/ss-258176428/258176428>
2. Штучний інтелект у вищій освіті: ризики та перспективи інтеграції: матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 1 липня – 11 серпня 2024 року. Львів. Торунь : Liha-Pres, 2024. 328 с.
3. Breslow L., Pritchard D., DeBoer J., Stump G., Ho A., Seaton D. Studying Learning in the Worldwide Classroom: Research into edX's First MOOC. Research in Practice and Assessment. 2013.